

NOVĂȚEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ Anul IX, Numărul 102 ❖ Joi, 23 Decembrie 2021 ❖ ISSN 2392 – 6961

Răsună Țara de colinde

GÂNDURI ÎN PRAG DE MARI SĂRBĂTORI

Suntem în prag de sărbători scumpe poporului român, lumii întregi. Deși traversăm vremuri complicate, Crăciunul declanșează entuziasmul general anunțat de cetele de colindători care vestesc Nașterea Domnului Iisus Hristos. Ți se umple sufletul de bucurie auzind colinde străbune interzise până în Decembrie '89 de dogme străine spiritului acestui popor.

Un popor care-și pierde datinile, tradițiile este sortit pieirii. Poporul român n-a pierit pentru că niciodată nu și-a pierdut tradițiile. Crăciunul, unul dintre cele mai importante evenimente al tuturor timpurilor, ca și alte sărbători scumpe poporului român, nu și-a pierdut valoarea fiindcă oamenii au știut să-l prețuiască așa cum se cuvine. S-a încercat abaterea de la adevăratul său sens, mai ales în cercurile înalte, lucru nereușit în special la sate unde tradiția s-a menținut. Decembrie '89 ne-a adus libertatea atât de dorită, descătușarea din chingile doctrinare ale formării așa-zisului OM NOU. Ne-a răscolit gândurile scoțând la iveală, din colbul zilelor din urmă, colindele noastre scumpe, bogăție spirituală a neamului. Ne-a redat pe Moș Crăciun, plecat o perioadă dintre noi, botezat de comuniști cu numele rece, searbăd de Moș Gerilă. Acum și-a recăpătat identitatea, Moș Crăciun fiind primit în fiecare casă cu bucurie.

Ne aflăm în preajma sărbătorilor de iarnă. Gândurile noastre, răvășite de atâtea incertitudini, de virusurile acestea care se tot înmulțesc periclitându-ne sănătatea, zboară către ziua de mâine.

Fie ca acest moment al Nașterii Domnului să însemne o nouă naștere pentru poporul român, o înaintare pe drumul atât de greu al adevăratei bunăstări, pentru tot românul, nu doar pentru cei de la putere. Să ne bucurăm cu toții la Nașterea Domnului, să fim mai buni, mai drepti, mai cinstiți și curați la suflet și să proslăvim Sfânta Sa Naștere cu inimile noastre curate și pline de credință, cu nădejdea într-un Răsărit fără de sfârșit. Odată cu sfârșitul acestui an, să îngropăm ura care mai sălășluiește în noi, să ne lepădăm de toate relele și să fim mai uniți ca oricând.

Fie ca acest Crăciun să ne aducă liniștea, bucuria și masa încărcată de bucate, să ne bucurăm de zilele marilor sărbători care vin, să alungăm gândurile cenușii și să fim fericiți alături de cei dragi nouă.

Anul Nou care vine să ne aducă liniște și pace în țară, bucurie tuturor, bine-n casă, rod și spor.

**CRĂCIUN FERICIT!
LA MULȚI ANI!**

Constantin DĂRVĂREANU

Dragi Novăceni,

În prag de sărbători, vă doresc să aveți parte de zile minunate și multă sănătate, de un Moș Crăciun darnic și bun, să vă bucurați și să așteptați un An Nou mai bogat în împliniri, mai înalt în aspirații și plin de succese.

CRĂCIUN FERICIT și LA MULȚI ANI!

PRIMARUL ORAȘULUI NOVACI
Dr. ing. DUMITRU LEUȘTEAN

Ion C. Duță

VEȘTEA

Ce noapte tainică și blândă
Se desfășoară sub cerul de azur!
O veste prin noapte colindă
Și face lumii înconjur.

E noaptea tăcută, sfiocă
Cum n-a mai fost alta pe lume!
Și Taina Sfântă pătrunde în casă,
Anunțând un nume. Ce NUME!

Se iscă fiori în tot natul
Și noaptea e blândă, natală.

Veniți, s-a născut Împăratul,
Iar moartea-i pustie și goală.
Păstorii și magii fac pază.
Îngerii cântă Imne de Slavă,
Steaua vestește prin rază
Că noaptea-i sfințită, suavă!
„O! Ce veste!”... „Steaua sus răsare!”...
Îngerii cântă Imne de Slavă.
El, Cel Mic!... S-a născut Cel Mai Mare,
Venit să vindece lumea bolnavă.

VEGHE DE DUHOVNIC

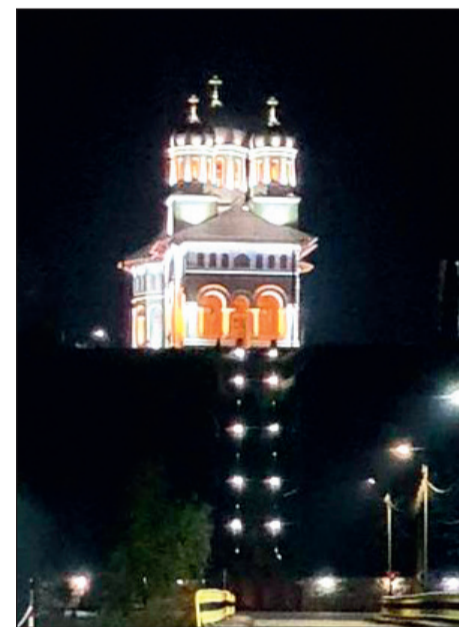
An de an, sărbătorile vin în viața noastră. Trăim, cu mic cu mare, emoția și bucuria acestor zile. Pentru cei mai mici vine și Moș Crăciun. Pentru cei mari există însă bucuria de a dăru. Cei ce se ocupă cu comerțul știu că este un bun prilej de a vinde. Peste tot se văd luminițe, se ascultă muzică, ești îmbiat cu multe „oferte”: panglici viu colorate, dulciuri, miresme apetisante. Se fac și se trimit pachete cu bunătați fie de la părinți pentru copiii plecați „pentru un trai mai bun”, fie din partea copiilor pentru părinții singuri și bolnavi. Odinioară, ca duhovnic, chemat mereu în timpul posturilor de peste an să săvârșim Taina Sfintei Spovedanii și a Sfintei Împărtășanii la domiciliul celor ce au nevoie, am trăit cu durere mărturisirea cu ochii în lacrimi a unui cadru didactic pensionar, vădov, părinte a doi copii, unul plecat în capitala țării, celălalt căsătorit peste hotare: „În fiecare an primesc pachet de la copii, mulți îmi scriu mesaje de felicitare pe telefon, alții îmi trimit e-mailuri. Și cu toate acestea nu simt în inima mea dragostea. Deh, ce să faci, cui îi trebuie un bătrân care mai are și diabet, nu mai vede prea bine și se mișcă mai greu din cauza osteoporozei să fie la masa sa de Crăciun. Apoi ce să ne mai spună, că îl dor toate, că nu are somn în nopțile astea lungi de iarnă, cât e de greu când ești singur să aprinzi focul sau să-ți speli hainele?”

De multe ori credem că darurile înlocuiesc dragostea. Nu reușim să oferim comuniunea. Ne agățăm de aripa firavă a timpului și nu ne urcăm pe aripa veșniciei. Ca să cunoaștem valoarea oricărei sărbători trebuie să înțelegem și să lucrăm comuniunea. Degeaba avem masa plină cu bunătați dacă lângă noi se află suferința pe care nu o vedem. Căutăm mereu doar pe cei lipsiți de cele materiale și e bine că o

facem, dar la cei ce au dureri sufletești ne gândim? Masa de sărbători nu este doar mâncare ci și mângâierea! Auzim noi plânsul înăbușit?

Cel ce aude plânsul omului care nu mai poate să poarte durerea este Tatăl care trimite în lume pe Fiul Său ca să se unească cu lacrimile, cu inima și cu trupul celui neputincios. Nu vine cu mâna goală ci are un dar pentru fiecare. Trebuie doar să ne învrednicim noi să le primim. Hristos Domnul spune despre Sine: „Eu sunt pâinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămânzi și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată...”

Eu sunt pâinea cea vie, care s-a pogorât din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi în veci. Iar pâinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este trupul Meu.”(Ioan 6-35,51).

Primind darul lui Dumnezeu trăim comuniunea și avem puterea să dăruim dragostea. Acesta este Crăciunul. Să aducem la comuniunea noastră cu El să fie părtași pe toți cei ce au nevoie: „... și aduceau la El pe toți cei ce se aflau în suferințe, fiind cuprinși de multe feluri de boli și de chinuri... și El îi vindeca. (Matei 4,24). În felul acesta avem în noi și prezentul și veșnicia.

Vă urez din inimă ca Sfintele Sărbători: Nașterea Domnului, Anul Nou 2022 și Botezul Domnului să le aveți cu sănătate, liniște deplină, mulțumire sufletească și sporire în toată fapta cea bună!

Rămâneți în iubirea Pruncului Iisus! Sărbători ale dragostei!

La mulți ani!

Preot, COCONEȚU ION

COLINDELE - ESENȚELE NOASTRE PRIMARE

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

Este vremea colindelor, de la Ajunul Crăciunului la Bobotează, ca un dar de bucurie al Nașterii Domnului. Acestea sunt datini pentru poporul român, când este obiceiul să se cânte. Se pare că poezia nu a început așa, ca o recitare, ci s-a împletit cu muzica o lungă bucată de vreme. Este un fel de relicvă a timpurilor imemorabile, care vine până la noi. Oamenii au observat că de vreo 3-4000 de ani, la sfârșitul lui Decembrie se încheie anul și vine altul nou. Cercetările de la monumentul Stonehenge au relevat credința în puterea Soarelui care își încheie anul și începe altul. Și pe la noi, pe aici, deși nu avem cercetări temeinice, oamenii au fost mereu cu ochii spre cer. Se spune că pe 20 decembrie, după Solstițiu, Soarele stă pe loc și apoi, aparent, vine iarăși spre noi. De fapt, mișcarea este a planetei Terra, nu a Soarelui.

După cum se știe, pe la anul 1830, Anton Pann pune într-o carte așezarea cântecelor de la Ajun și până la Bobotează, spunând că acestea sunt datini ale românilor. Aceasta a ușurat asimilarea lor pentru sufletul românesc și a făcut ca trecerea de la o generație la alta să fie mai ușoară. Până atunci, toate cântecele de Crăciun erau orale, spuse prin viu grai, de la părinți pentru copiii lor. Îmi aduc aminte că tata știa vreo 20 de

cântece de Crăciun: Steaua, Treia Crai de la Răsărit, Capra, Sorcova etc. Și eu am învățat o bună parte din ele. Mai mult, pe vremea noastră copiii știau cântecele de Stea de timpuriu, și era o mare bucurie pentru noi, dimpreună cu zăpezile din acele vremuri, care nu se luau până la 1 Martie. De la o vreme, cântecele Nașterii Domnului și ale Anului Nou intră într-un fel de penumbră. O parte din noile generații nu prea manifestă dragoste pentru cântările acelor vremuri de demult. Anul acesta, cu virusul Sars-Cov 2, cu restricțiile declanșate de pandemie, va fi și mai greu. Și totuși, odată cu trecerea anului, vor răsuna, așa cum se cuvine din moși strămoși, colindele de Crăciun.

Primul colind este cel al preotului, care vine din casă în casă, așa cum se considera, din vechime spunând „Nașterea Ta Hristoase, Dumnezeu nostru/, Răsărita lumii, Lumina Cunoștinței/ Că întru dânsa cei ce slujeau stelelor/De la Stea au învățat să se închine Ție/ Soarele dreptății/ Și să Te cunoască pe Tine/Răsăritul cel de sus/ Doamne Mărire Ție”. La noi, în Plăieț, în ziua de Ajun era ceea ce se cheamă Colindeț. Era o zarvă de pe la 6 dimineața, dar colindătorii plecau abia pe la 8. Copiii uitau să spună dați-ne o nucă, să ne vedem de ducă... Mai demult, fiecare își făcea colăcei acasă și era o plăcere să vezi o mulțime de forme de cerc care aveau caracter magic. La Ajunul Crăciunului, într-un an am luat vreo 147 de colăcei, dimpreună cu mere, nuci și pere. Acum nu prea se mai dau colăcei, ci dulciuri. Colacul este simbolul Soarelui și așa se dădea din vremuri imemorabile. A doua zi, dis de dimineață, în Ziua Nașterii Domnului, venea vestitul Cirică, lăutarul satului, să ne ureze La Mulți Ani, astfel: „Ia, sculați, boieri mari/ Sculați voi, Români plugari/ Că vă vin colindători/ Noaptea pe la cântători...”

În datinile poporului român este, după cum se știe, acel cântec care începe astfel: „Steaua sus răsare/ Ca o taină mare/ Steaua luminează și adeverează/ Că astăzi Curata,/ Prea nevinovata,/ Fecioara Maria/ Naște pe Mesia/ În țara vestită/ Vitileam numită”. Urmează după aceea colindul celor 3 păstorii care se închinau Domnului: Trei păstori se întâlniră/ Și așa se sfătuiră/ Haideti fraților să mergem/ Floricele să culegem/ Și să facem o cunună/ S-o împletim cu voie bună/ Să i-o ducem lui Hristos... Nu puteam să lipsească Magii de la Răsărit: Trei Crai de la Răsărit/ Spre stea au călătorit/ Și-au mers după cum citim/ Până la Ierusalim/ Acolo dac-au ajuns/ Steaua-n nori li s-a ascuns/ Și le-a fost a se plimba/ Prin oraș a întreba/ Unde S-a născut, zicând: Un Crai mare de curând...

Printre cele frumoase colinde este Cerul și Pământul, care te ridică în slăvi: „Cerul și pământul/ În cântec răsună/ Îngeri și oameni/ Cântă împreună/ Păstorii aleargă/ Ieslea o înconjoară/ Mari minuni se întâmplă...”. Nu poate lipsi nici colindul: „Din cer senin/ Un cor divin/ Se aude lin cântând/ Păstori cu har/ Pe culmi apar/ Albi miei în dar ducând/ O stea din zări/ Veghind cărări spre depărtări arzând...”. Vremuri de basm în acestor colinde, care ne trimit la strămoșii noștri, împreună cu începuturile poeziei. În zilele noastre, Uniunea Europeană se pare că ar fi dat un fel de edict ca să nu mai spunem Crăciun, ci Sărbătorile de iarnă, ca pe vremea comunismului. Noi am intrat în Uniunea Europeană de bunăvoie, în 2007, și nu ne-a spus nimeni că nu vom mai putea spune Crăciun sau că nu vom mai putea face focul în sobă. Dar se știe, oamenii au intrat în sfera nordică doar datorită focului. Mai mult, Uniunea Europeană spune că nu trebuie să mai avem porci în curțile oamenilor, că oile și vacile ar duce la gaze de seră. Dar

LICEAN NOVĂCEAN PE PODIUMUL OLIMPIADEI INTERNAȚIONALE DE FRANCEZĂ ALĂTURI DE ECHIPA ROMÂNIEI

În perioada 7-9 decembrie 2021 s-a desfășurat Olimpiada Internațională de Limba Franceză, exclusiv în mediul online. Ediția pilot a competiției a fost organizată, în parteneriat, de către Centrele Regionale Francofone (CREF) ale OIF din Europa Centrală și de Est (CREFECO), Asia-Pacific (CREFAP), Africa și Orientul Mijlociu (CREFAMO) și de Conferința miniștrilor educației ale statelor și guvernelor din Francofonie (CONFEMEN).

Olimpiada s-a adresat elevilor cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani, care au obținut cel puțin nivel B1 la testul Ev@lang și a presupus două probe: o probă scrisă individuală - redactarea unui eseu argumentativ și o probă orală pe echipe naționale, care a constat în simularea

Tomescu Oana-Raluca. În perioada 8-30 noiembrie echipa a participat la ateliere de pregătire cu profesorii selectați pentru pregătirea lotului olimpic, precum și la ateliere organizate de către Bureau International Jeunesse.

Echipa României a ocupat locul III, locul I fiind adjudecat de echipa Republicii Moldova iar locul II de către echipa din Maroc.

Performanța obținută de Luca este unică în istoria liceului nostru. Liceanul a participat de trei ori la Olimpiada de Limba Franceză în clasele a VII-a, a VIII-a și a IX-a. „În ultimii doi ani, olimpiada nu s-a mai desfășurat din cauza pandemiei. De fiecare dată, am ajuns până în etapa națională. La ultima participare, am ajuns la faza regională și am reușit să mă calific la faza națională, care nu s-a mai organizat din cauza COVID-19. Cel mai bun rezultat a fost în clasa a VIII-a, când am primit premiul II cu 99,38 de puncte”, a spus liceanul. În acest an școlar, Luca a reușit să se califice în lotul național al României pentru Olimpiada Internațională de limba franceză după ce a susținut un test, acesta ajungând la un nivel de competență lingvistică avansat, C1, care este specific profesorilor. Luca Abdulhadi s-a născut la Novaci și se consideră român get-

unei dezbateri televizate, pe o temă trasă la sorți dintr-o listă de teme transmise în prealabil de către organizatori.

Cele 23 de țări participante au fost reprezentate la Olimpiadă de echipe naționale formate din 5 elevi.

Din echipa care a reprezentat România la Olimpiada Internațională de Limba Franceză a făcut parte și novăceanul ABDULHADI (Luca) Z. MOHAMED, elev în clasa a XI-a, profil matematică-informatică, la Liceul Teoretic Novaci, profesor îndrumător

beget. La vârsta de 7 ani, Luca a plecat cu mama sa în Franța, iar după șase ani s-a înapoiat în România, la Novaci, fiind nevoit să o ia de la capăt cu învățarea limbii române deoarece putea vorbi, dar nu știa să scrie. Este un elev model care aduce cinste și onoare liceului novăcean.

Elevul din Novaci este pasionat de pian și limba franceză, dar și de matematică iar noi, profesorii săi, îl descriem drept un tânăr de excepție. Suntem mândri de reușita elevului nostru și îi urăm mult succes mai departe!

Prof. Alina Ramona ȚICU

adevăruț este că poluează pământul de vreo 100 de ani motoarele cu combustie internă, avioanele, navele de suprafață etc. Noi avem vaci și porci, pentru ca oamenii să poată trăi cu ceva și de 4-5000 de ani, pe acest teritoriu au existat animale domestice.

Vestea aceasta îmi întunecă mintea de sărbători. Pe lângă toate acestea, este creșterea exorbitantă a energiei și faptul că toate se vor scumpi. Noi, pe aici, numeam bușteanul pe care îl băga bunică în sobă în noaptea de Ajun, care ardea până dimineața, Crăciun, ca simbol al zeului focului, al Nașterii Domnului. Adică focul care ne face căldură pentru a trăi. Toate armele sunt pe bază de foc, și sunt din ce în ce mai multe. Am dat tot ceea ce am avut în industrie și agricultură, și acum nu mai este un foc în vatră. Totuși, oamenii nu se vor lăsa și vor începe să gândească unde am ajuns noi.

AMBASADORUL REPUBLICII PAKISTAN ÎN ROMÂNIA, LA NOVACI

Peste tot, a fost însoțit de primarul orașului și secretara Primăriei, bucurându-se de călduroase primiri.

Joi, 9 decembrie 2021, Ambasadorul Republicii Pakistan în România, dr. Zafar Iqbal, a fost oaspetele orașului Novaci. Mai întâi, a vizitat Primăria Orașului Novaci, fiind primit cu multă căldură de Primarul orașului, dr. ing. Dumitru Leuștean și de secretara primăriei, doamna Stănișel Simona.

Cu acest prilej, între cele două părți s-au purtat discuții referitoare la promovarea unor proiecte pentru a dezvolta și consolida o colaborare bilaterală în diverse domenii.

Vizita Ambasadorului Republicii Pakistan în România, la Novaci, a continuat cu deplasările la Liceul Teoretic Novaci, Grădinița de Copii Novaci, Colecția etnografică Daciana Ungureanu.

La rândul său, Ambasadorul Republicii Pakistan în România, dr. Zafar Iqbal, a adus mulțumiri pentru căldura și ospitalitatea cu care a fost întâmpinat peste tot, fiind impresionat de tot ce a văzut în orașul nostru, de grija și răspunderea pe care o poartă novăcenii localității lor.

Constantin DĂRVĂREANU

O LACRIMĂ PENTRU 1 DECEMBRIE

De la o vreme, am ochii umezi de 1 Decembrie. Gândul îmi zboară spre multe mii de eroi care s-au jertfit pentru țară, de la oștenii lui Decebal, ai lui Litovoi, până la cel de Al Doilea Război Mondial. În decursul timpului, cotropitorii au împărțit țara, ca să o poată subjuga, potrivit imperativului Divide et Impera!

Vremurile s-au schimbat. Acum armata este profesionistă și am văzut asta pe micile ecrane.

Tehnica de luptă este cu totul alta: tancuri, artilerie cu țintă precisă, rachete, aviație, marină etc., însă omul rămâne baza armatei. Așa cum a arătat războiul din Afganistan, care a durat vreo 20 de ani, aceia cu șalvării cârpiți au obținut victoria. Mă gândesc că soldatul cu iscusința lui poate fi un avantaj major, chiar în războiul foarte sofisticat, cu tot felul de rachete, roboți, drone etc.

Pe de altă parte, cei care au meseria armelor au nevoie să fie înlocuiți, pentru că războiul este acolo unde mor oameni. Este adevărat că războaiele nu durează prea mult, ci se termină în câteva luni de zile. Așa a avut loc confruntarea dintre Armenia și Azerbaijan, unde s-au folosit în mod substanțial dronele. Azerii au făcut praf armata armeană, cu tancurile ei cu tot. Dar s-a observat, că la o simplă incendiere de cauciucuri, dronele au greșit ținta. Cu toate acestea, armenii au cerut pacea. După ultimele cercetări, se pare că dronele pot fi înșelate cu un pistol, și în bună măsură nu-și mai ating ținta.

Am văzut defilarea ostașilor noștri, care au fost mai hotărâți să te convingă să ai încredere în ei, dar suntem departe de armatele lumii. Pentru noi este bine că suntem în NATO. Rămâne ca un of al meu că toți cei care pot participa la război, nu sunt instruiți. Țara are nevoie de apărare, și cât mai mulți trebuie să învețe meseria armelor, pentru că pământul pe care trăim, este al nostru. Așa ar fi făcut strămoșii noștri, care s-au jertfit pentru această țară.

Am mai văzut că Ziua Națională, din câte am înțeles, este a libertății poporului. Pentru aceasta s-au jertfit eroii noștri – ca să avem o libertate a noastră, ca să nu mai dăm seama altuia. Dar lucrurile s-au schimbat, iar mândria națională este mândria europeană. Sunt sute de voci care spun că patria nu mai este țara în care locuiești într-o Europă unită. Așa că eroii noștri, care au murit pentru țară, ca de exemplu Litovoi, cum

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

mai arătam, nu mai ara cinstire în zilele noastre. Eroii noștri actuali sunt cei care au fost în Kosovo, Irak, Afganistan, pentru că acolo a fost NATO.

Desigur, avem o convenție cu Uniunea Europeană, și împărtășim cu aceasta cam aceleași valori. Pentru mine, ca profesor, cel mai greu mi-a fost să răspund la întrebarea dacă cei care au murit pentru țară, a meritat sau nu. Unii cred că ce a fost atunci, nu mai este și acum. Desigur, suntem într-o alianță cu NATO, avem aceleași ținte, dar România este țara noastră, pentru că un Tratat sau o Convenție nu sunt veșnice, ci doar pentru un timp. Țara noastră este o mamă care-i așteaptă pe fii săi eroi din toate timpurile.

Pe vremea turcilor țara și-a păstrat autonomia de a-și asigura ceea ce-i era de trebuință. A fost și atunci tendința ca țara să fie supusă turcilor. Așa a apărut în acele vremuri, cum se spunea – Cine-i tânăr și voinic/ Iese noaptea pe colnic/ Fără pușcă și pistoale/ Numai cu palmele goale... .

1989 – PREȚUL DUREROS AL ADEVĂRULUI

Se împlinesc în acest an 32 de ani de la Revoluția din 1989. Un timp istoric cam cât o generație, în care s-a transformat societatea noastră. Uneori, când văd ce s-a ales de cei 32 de ani, mi se umezesc ochii de lacrimi. Acum, la început de decembrie, plec de la Novaci la Cărbunești. Las în urma mea livezile care au fost cândva roditoare și iarba cu mărăcini în care se ascund iepurii. Undeva pe la Câmpul Mare doar câteva vite pasc, ici-colea, iarba care este pe sfârșite. La Cărbunești văd cam aceiași oameni necăjiți, pentru că dintr-un centru al industriei lemnului, nu a mai rămas nimic. Pentru că istoria are mersul ei și oamenii nu prea înțeleg bine faptele lor. Așa că bietul om este sub vremi.

Trenul ajunge la Cărbunești aproape la ora fixată, și sunt numai 3 vagoane. În vagonul în care am urcat eu, erau cam 15-16 persoane, iar de la Filiași și Craiova s-au mai urcat câteva. Aceeași imagine - tufişuri înalte și ceva semănături pe dealuri. În apropiere de Craiova observ ceea ce a mai rămas din combinatul chimic, care a fost mândria Olteniei. Ar mai fi aici, la Craiova, și o fabrică de automobile, Ford, dar pe care nu prea le văd pe stradă, ci în trenurile care merg spre Portul Constanța.

De la Craiova încep să văd o agricultură puternică cu grâu și rapiță, pentru că fost o vreme caldă. Pentru floarea-soarelui și porumb, acestea vor mai aștepta până la primăvară. La Caracal, doi dintre vecinii din vagon spun că fabrica de material rulant nu mai are nicio căutare și va ajunge la fier vechi. Peste puțin timp, după trecerea Oltului, ajungem la orezării, care au fost cândva o speranță pentru a obține orezul nostru. Dar acum doar câteva dintre ele erau lucrate, iar restul erau paragină, pe care văd o cireadă de vaci. Îmi atrage atenția un șir de vagoane la depozitele de cereale. Așa ajunge munca oamenilor noștri pe piețele din străinătate, însă pe un preț de nimic. Și tot de acolo vin tot felul de produse prelucrate de proastă calitate, inclusiv aluat înghețat pentru pâine. Un sector în creștere se pare că va fi cel al petrolului, pentru că văd la Videle sute de sonde pitice, care pompează la un fel de vas uriaș. Dar acest petrol nu este al nostru, ci al OMV-ului din Austria. Ajuns la București, stau să mă dezmeticesc după ce am văzut țara așa cum este. Răsfoiesc diferite reviste de economie și nu prea găsesc mare lucru despre România de azi.

A doua zi, mă uit pe geam și văd aceeași oameni triști din cauza Covid-19, care nu se mai termină, precum și a grijilor zilnice. Este aproape Crăciunul și nu se simte aproape nimic din ceea ce era altădată. Oamenii intră în magazine și ies destul de repede pentru că nu prea au bani. După aceea merg la Piața Matache, de lângă Gara de Nord. La lactate, de unde iau ceva brânză, nu este aproape nimeni. La o familie din Maramureș, de la care cumpăr de obicei de Crăciun slănină, cârnați, caltaboși, brânzeturi, văd că prețurile au urcat cu 25%. Cumpăr doar 1 kg de brânză de vaci și îmi aduc aminte de tata, care spunea că atunci când ajungi să cumperi brânză cu kilogramul, nu te mai sature niciodată.

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

Întors acasă de la piață, stau vreo trei zile și răsfoiesc iarăși revistele despre industrie, agricultură, servicii etc., care îmi spun că 2000 de întreprinderi au fost făcute praf. Între timp găsesc ceva care nu seamănă cu realitatea din zilele noastre. Drumul de la conceptul economiei unei țări dezvoltate, cum a fost parțial și a noastră, nu este trecut în aceste reviste. Revoluția din 1989 a făcut trecerea de la economia socialistă la cea capitalistă, așa că, tot ceea ce statul deținea ca avere, a trecut în mâna particularilor, dar mai ales în cea a multinaționalelor. Au mai rămas doar câteva dintre complexe energetice, o bancă, Tarom etc., dar și acestea au zilele numărute. După anii '90, toată averea țării, adică întreprinderile industriale, fermele de stat, comerțul etc., au ajuns la un sfert de preț din valoarea lor și a fost vândută, începând cu grosul industriei siderurgice, construcțiile de mașini, combinatele de prelucrare a lemnului, fabricile de pâine, de prelucrare a cărnii etc. În cele mai multe cazuri au fost vizate terenurile de sub aceste obiective, construcțiile fiind vândute la fier vechi.

O problemă a fost și este cea agrară. Pământurile nu au fost date celor care le-au avut în 1948, adică după Reforma agrară, când au fost împroprietăriți veteranii, văduvele de război, ci a luat fiecare pe unde a vrut, împreună cu rudele lor. Și astăzi sunt numeroase procese generate de legile fondului funciar și de modul de aplicare a acestora, litigii care trebuiau rezolvate în 2-3 ani. Și în agricultură, la fel ca și în industrie, a făcut fiecare cum l-a tăiat capul. Oamenii neavând loc de muncă, țara fiind devastată ca și în cazul unui război, au plecat. Vreo 5 milioane. Așa că acum nu găsești un zidar, dulgher, instalator, electrician, o persoană care să îți pună acoperișul la casă etc.

La Novaci, înainte de 1989 era o fabrică de cherestea și pal, o întreprindere de industrie locală, unde putea-i să-ți faci o fereastră sau o ușă. Mai era și întreprinderea forestieră și cea de industrializare a laptelui. Se lucra la Transalpina de vreo 5 ani. Acum sunt ceva firme, dar mai niciuna nu se ridică la nivelul celor de dinainte. Așa că și oamenii de aici, ca de pretutindeni din țară, au plecat în străinătate. Această situație ridică o problemă gravă, ce duce la înstrăinarea societății. Din cei ce au plecat puțini se vor întoarce. *Ubi beni, ibi patria*, adică cei care rămân acolo se integrează în societățile respective. Lipsa de forță de muncă o resimt și antreprenorii noștri, astfel că aduc muncitori de prin Pakistan, Vietnam, India etc. Noi nu prea putem să ne producem hrana necesară. Se spune că 80% din necesarul de consum de carne vine din străinătate și sunt șanse să se ajungă la 90%. N-am crezut că țara noastră nu va putea să asigure alimentația populației sale. În bună măsură, au fost greșite soluțiile date problemelor economice și umanitare, așa cum se spune și azi prin sondaje sociologice. Războiul bate la ușă, șansa de a scăpa de Sars-Cov 2 nu prea există, prețul energiei a crescut cu 200% și va crește mereu. Dar oare noi ne vom lăsa? Sperăm ca acest Crăciun să ne readucă la înțelepciunea noastră strămoșească.

DOR MI-E DE ȚARA MEA

Mi-e dor de România în care valorile, bunul simț să primeze în fața incompetenței, minciunii, fățarniciei, celor care se luptă pentru interesele lor personale și de grup, și nu pentru interesele poporului. Mi-e dor de oameni care să dovedească prin fapte și nu prin vorbe că luptă pentru idealurile moșilor și strămoșilor, de oameni care să demonstreze dragoste și devotament față de patrie și popor, iubire de patrie.

Ce mai înseamnă astăzi a fi patriot? A fi patriot, nu înseamnă a fi naționalist. A fi patriot înseamnă să fii responsabil pentru tot ce faci spre binele țării și poporului tău, să dovedești respect pentru semenii tăi.

După 1989, multe dintre calitățile unui bun patriot s-au schimbat. Un bun patriot trebuie să fie cinstit, drept, să lupte împotriva corupției, a grupurilor de interese care încalcă cu bună știință legile țării cu scopul de a-și spori câștigurile, averile.

Patriotismul nu se dovedește doar cu prilejul unor evenimente deosebite din viața țării. Patriotismul se dovedește tot timpul, prin tot ceea ce faci spre binele țării. Patriotismul nu se dovedește doar de câteva ori pe an, ci în ceea ce faci zilnic pentru țara ta.

Ca să fii patriot trebuie să cunoști istoria, cultura și tradițiile țării și poporului tău și să le promovezi în comunitatea în care trăiești. Generațiile de azi și de mâine au nevoie de educație, să fie învățate să-și iubească Patria, de modele care se șlefuiască la școala celor care au făcut Marea Unire; toate acestea se fac prin dragoste de țară, de oameni pătrunși de înalt spirit patriotic. Aceasta

este datoria de onoare a tuturor celor investiți să transmită eroismul celor care au săvârșit Marea Unire, și au făcut-o cu arma în mână împotriva dușmanilor neamului românesc. Marea Unire din anul 1918, eveniment unic în viața națiunii noastre, păstrează și astăzi remarcabila sa încărcătură istorică. Iată de ce, la 103 ani de la înfăptuirea marelui act al Unirii de la 1 Decembrie 1918, ne facem datoria de conștiință, rememorând unele momente semnificative din trecutul eroic al poporului român, mai ales că și astăzi, ne confruntăm cu amenințări la adresa siguranței noastre naționale. Și nu trebuie să uităm că istoria poporului nostru vine de departe, din străvechimea miilor de ani și a fost scrisă mai întâi pe câmpurile de bătălie, stropită cu sângele străbunilor și bunilor noștri.

Astăzi, constatăm cu tristețe că suntem încă tributari spiritului românesc al moșilor și strămoșilor noștri. Ceea ce facem, trebuie să se adreseze întregului popor, nu doar unui număr limitat de oameni, și mai ales tineretului. Tineretul trebuie educat în spiritul înaintașilor spre păstrarea integrității teritoriului și neamului românesc. Ceea ce facem, să facem cu sufletul și inima pentru mândria națiunii române, și să facem permanent, nu doar ocazional sau odată în an.

Să ne fie dor de România în fiecare zi, fiindcă patriotismul nu se manifestă ocazional; PATRIA trebuie să o avem mereu în suflet, în gândire și simțire.

Constantin DĂRVĂREANU

Ion Floarea Guran

O, NEAM AL MEU!

O, neam al meu! Spre patru zări
vise de aur te viscolesc și
cade lacrimă dorul
pentru prea sfântul grai
lăsate pace. Izbăvitoare
vocale doinite se mută în prunci
la ore virgine când
femeile adaos țipătului se prăbușesc
cântec.
Până unde inima călare aleargă?
o, neam al meu întreb.

Când
lacrimă cercurile fluierelor și se
rostogolesc maci în vise, Patria –
dimineață veșnică,
din bunic până-n nepot clar
arde. Altă frumusețe nu-i să
compare lumina. Alt fulger lovit
între pâine și sare
nu-i
purtat din gură-n gură
ca o foame
fără sfârșit.

O, neam al meu!
înfipt în soare de aur. Fântâna

zidită în sete; Patria
nu poate să fie decât Patria.
Nu uitați Carpații limbii române
mai cu seamă lacrima
cum o rumenește focul și înfloare
când își strigă cloșca puii de aur
printre ninsori.

Aud căraușii dintr-un sat al Ardealului
chemându-și la oră tare târzie
puii de aur-
copii cu membrele rotunde și dulci...

E ziuă, Întâi și întâi îți trimit
raza și
raiul străbun – efigie sonoră,
loc fierbinte și sfânt;
unire a graiurilor toate într-un
cuvânt!

Se lasă muzici grele în trup
și clopotele sună; tling, tling

Însă, ceva se tot cerne aproape
de ochi.

Frumos, cât o lacrimă,
ninge.

Și Patria – o, drumul lung
de la țară este.

SPITALUL NOVACI

„Înainte de primul război mondial și în primii ani după aceea, comuna Novaci era centru administrativ sub forma cunoscută de „Plasa Novaci”, care cuprindea spre tutelare activitatea administrativă (și deci și activitatea medico-sanitară) a aceluiași teritoriu pe care îl deservește și azi. Medicul de plasă, cu sediul în Novaci, se îngrijea efectiv de acordarea asistenței medico-sanitare atât în Novaci, cât și la nivelul comunelor componente plasei, prin deplasări destinate acestui scop. De menționat faptul că în acea vreme exista în Novaci o „infirmierie” dotată cu șase paturi și ea funcționa într-o clădire cu două camere; aici erau internați, pentru izolare și tratament, în special bolnavi de boli contagioase. Ultimul medic cunoscut, care a deservit această infirmerie, nucleul spitalului de mai târziu, a fost dr. Sp. Patelli, decedat prin tifos exantematic, în Moldova, spre sfârșitul primului război mondial (în 1917). Se cunoaște că dr. Sp. Patelli în anul 1907 era medic de plasă, unul din cei trei medici de plasă ai jud. Gorj, ce funcționau sub conducerea șefului Serviciului Sanitar județean, care era dr. Charles Laugier, medic primar. Ca urmare a cererilor insistente a locuitorilor, a sprijinului Băncii „Gilortului” și, poate, și a influenței dr. Bădescu, care între 1920-1921 fusese prefect al județului Gorj, spre sfârșitul anului 1923 se pun bazele Spitalului Novaci, care în anul următor intră în funcțiune sub conducerea medicului de plasă, care era acum dr. Al. Bădescu. Clădirea în care a funcționat inițial acesta fusese achiziționată de la moștenitorii fostului avocat Dumitru Brezulescu, putea adăposti un număr de 15-20 paturi și tot în ea era și sediul circumscripției sanitare (poate o formă embrionară de

spital unificat), circumscripție al cărei medic titular fusese până de curând dr. Dvorsak. Mai târziu, prin 1927, după ce-și trece doctoratul, vine la conducerea spitalului dr. Ana Roșianu (Aposteanu), care funcționează aici până în anul 1936, când, transferată fiind, este înlocuită cu dr. Alexandru Niculescu, care-și trecuse doctoratul în 1934, a funcționat ca medic stagiar la circumscripția sanitară Bărbătești până în anul 1936, când este transferat la Novaci ca medic al spitalului și al circumscripției, funcție în care îl găsim și în anul 1943. În timpul acestuia din urmă, se mai construiește un pavilion anexă a spitalului, care astfel își mărește capacitatea la 40 de paturi, funcționând tot ca spital mixt rural, având și un punct farmaceutic propriu, însă fără cadru de specialitate. În anul 1951, spitalul atinge o capacitate de 55 paturi, și atunci se realizează spitalul unificat. În 1955, se mărește din nou capacitatea spitalului, care împreună cu cele 5 paturi ale casei de naștere, ajunge la un total de 85 paturi, deservite de doi medici și 18 cadre medii. Sfârșitul anului 1961 aduce spitalului profilarea pe secții de specialitate: medicină internă și chirurgie, și din nou mărirea numărului pe paturi până la 105. În 1960, Spitalul unificat Novaci avea interne 20 paturi, chirurgie 20 și pediatrie 15, pediatria fiind girată de dr. Vintilă Simona, la interne David Ștefan, urmat de Amuliu Șerban, iar la chirurgie A. Popescu, care are și funcția de director. În vara anului 1960, spitalul se extinde și intră într-un nou local. Ia ființă stația de salvare, se introduce apa curentă, captată de la izvoare, lucrare realizată prin muncă patriotică. În 1962-1963 toamna, vine la conducere dr. Amuliu Șerban, apoi din

Cristian GRECOIU
1964-1966, dr. Stelian Podeanu și din nou A. Șerban între februarie 1966 și octombrie 1969. În 1966 ia ființă o secție de nevroze, cu 50 paturi, înființată de Direcția Sanitară Regională Oltenia și girată de dr. Ilie Flitan. În 1968, spitalul avea 9 circumscripții arondate. Atunci se înființează noile circumscripții: Bengești-Ciocadia și Polovragi. Se amenajează localul circumscripției Roșia de Amaradia. În spital se introduce încălzirea centrală cu termocentrală proprie. Între octombrie 1969 și octombrie 1970, directorul este dr. Flitan Ilie, urmat apoi de dr. Podeanu Stelian până în 1976, când acesta se transferă la Filiași și la conducere vine din nou dr. Flitan. În acest an 1979, ia ființă secția obstetrică-ginecologie, cu 20 paturi și cu 15 paturi nou născuți. În 1970 se adaugă și clădirea de vis-a-vis, unde intră pediatria, farmacia și dispensarul T.B.C.; în spital se amenajează un bloc operator nou. Tot în 1970 se termină dispensarul Baia de Fier. Peste un an, în 1971 se adaugă încă două specialități obstetrică-ginecologie și pediatrie, iar numărul paturilor este de 123; în acel moment spitalul era deservit de peste 100 cadre medico-sanitare și tehnico-administrative. Din anul 1972, spitalul devine orașenesc, are farmacie încadrată cu specialist, serviciu de radiologie, punct de salvare etc. În anul 1978, orașul Novaci a fost dotat cu un spital nou, modern, cu 200 de paturi. Spitalul Novaci a fost condus o perioadă mare de timp de dr. Navolan Marcel, iar în prezent de dr. Frăsie.”

(***, Târgu-Jiu – 600. Repere de ieri și de azi, Editura Măiastra, Târgu-Jiu, 2006, pag.450-451)

VI-L MAI AMINTIȚI PE POETUL ARTUR (ION) BĂDIȚA?

Născut la Polovragi, la 26 aprilie 1951. Absolvent al Liceului Novaci și al Facultății de Limba și Literatura Română, Universitatea București. S-a stins din viață la 28 septembrie 1997, la doar 46 de ani.

Fost profesor al Liceului Novaci, căsătorit cu educatoarea Elena Cosor (Nușa) de pe Strada Stejarilor Novaci, plecată și ea prea de timpuriu din această lume, ca și soțul, poetul Artur Bădița.

Pe timpul cât a profesat la Novaci, mi-a fost un colaborator deosebit, făcând parte din Cenaclul „Miorița” al Casei de Cultură Novaci. De asemenea, pe timpul cât a profesat la Novaci, a jucat în multe piese de teatru puse în scenă la Casa de Cultură cu ajutorul împătimitului om de teatru Sabin Popescu.

De pe urma lui Artur Bădița au rămas câteva volume de poezie: „În această ordine exist”, „Viață de rezervă”, „Epifania focului”, în care poetul se destăinuia: „Eu sunt înconjurat de iubire și moarte, de dragoste, de adevăr și nu există decât o singură încăpere pe care o locuim și pe care unii o numesc poezie: moment epifanic.

Iar eu nu știu ce este poemul! Ceva ca să-l poți respira și să-l auzi respirând, îndeaproape răsfirând ca o lacrimă a Pământului. Presupun doar că

sunt 1001 moduri de a face poezia și fiecare din ele se potrivește perfect”. A scris la multe reviste de cultură, între care: „Ramuri”, „Tribuna”, „Gorjul literar”, „Hyperion”, „Lucaefărul”, ultima acordându-i în anul 1997, Premiul pentru poezie.

În anul 1978, Editura Eminescu l-a inclus în antologia „Catarge”.

În volumul de poezie „În această ordine exist”, poetul scria:

Eu sunt acesta și omul de alături cade pe gânduri;

vântul îl trezește din somn. Trupul nu îl vezi, se simte acum mai aproape, mai limpede;

întâia lumină istorică se definește ca semn al generației mele. O aripă e dulce când nu se găsește loc să se așeze, doar ideile rămân să se perinde mereu.

Vremea se înseninează, poate fi măsurată între suflet și nori dar timpul se preface că uită-lucruri la care revii fără gesturi. Își încetinește mersul. Înseamnă s-ajungi până la el: „lumea poate fi cuprinsă cu privirea” cu toate țesuturile și materia din tine.

Să poți seduce ziua și încetinirea vântului prin frunze...

În încheierea acestor mici însemnări despre cel care a fost profesorul-poet Artur Bădița, două poeme:

Mișcarea se întrevede-n sânge

Nu știu din ce lemn și din ce materie e cerul gurii tale făcut, dar ai un gust de zeu și frunzare pe buze;

nu te lovește frigul acestor plăceri, nu te apasă dragostea mai lină ca somnul

când sufletu-i plin de mustul piersicii și al verii?

Mișcarea se întrevede-n sânge. În sine doar gustul frunzei și al pădurii.

De unde vii anume

Ciudată e umbra ta peste umbră, odaia ta cu mușchi și rășini de brad, mâna dreaptă putrezind sub uși, deasa ta singurătate.

De unde vii anume apă vie-n floarea de cais, arată-te, îngândură-ne-ce gând desperte pasul tău de vis?

Constantin DĂRVĂREANU

Foto: Alex Buduran

Pășesc

Pășesc peste necazuri. Sunt o mulțime de linii paralele. Automat macazurile se schimbă. Trenuri zboară și într-un sens și în altul. Unele opresc, altele nu. Eu nu am bilet pentru nici unul. Nu știu nici măcar care e macazul ce ar putea să mă îndrume către gara în care nu mă așteaptă nimeni.

Mă voi urca în marfarul care transportă vise și flori, legende și balade, mugete de cerbi, doine de cavale și zâmbete de codane, departe, departe, tocmai pe lună.

Voi fi primit, voi fi fericit?

Ion FLOREA

SCHITURILE

„Părinți cu care nu ne facem timp să-i vedem și să ne bucurăm împreună pentru că ne place să credem că ceea ce facem este mai important, aceasta este lumea noastră care dispare, și odată cu ea, ignorând-o, pierde și o parte din noi” (Gheorghe Berbecel)

Pentru generația tânără poate părea surprinzătoare ideea schiturilor bisericești la Novaci. Au trecut generații, iar subiectul a fost aproape uitat. Ici acolo câte un bătrân mai amintește că știe de la bunicii săi de existența unor schituri sus către munți, la care se-nchinau înaintașii. Deși multe detalii despre acestea nu s-au păstrat este de netăgăduit pomenirea a cel puțin două schituri în locurile novăcenilor de azi. Unul dintre acestea s-a numit Custura și era așezat în Plaiul Hirișeștilor, iar celălalt a fost Dumbrăvița situat pe cursul superior al Gilortului în amonte de satul novăcenilor.

Este posibil chiar să fi existat două schituri Dumbrăvița. Unul de călugărițe, iar la cel de-al doilea, stăteau călugării, aici nu departe de Gura Văii, mai jos de locul numit cândva Moisești, din amonte de actuala așezare, unde cândva era vatră de sat.

Despre Schitul Custura s-au identificat trei izvoare de date, pe lângă trimiterile orale, astăzi tot mai rar auzite. Către sfârșitul secolului al XVIII-lea, probabil după 1790 un localnic Dumitru, fiul lui Dima din satul Ghebanilor achiziționează o carte bisericească în sau pentru Schitul Custura din Hirișești. Lucrarea cu însemnarea spre care făcut-am trimiteri este păstrată conform altor date la un alt schit de pe teritoriul județului Vâlcea de astăzi (Schitul Jgheaburi)!

Deși nu știm dacă mai era sau nu funcțional ori cel mai probabil se găsea în stare de degradare sau se mai vedeau doar urmele, totuși cu ceva vreme după începerea celui dintâi război mondial (1914), pe o hartă este indicat ca reper și punctul Custura în amonte de satul Hirișeștilor, iar o a treia însemnare se află tot pe o veche carte ce cuprinde trei cântări bisericești, în care se face referire

la un Tănase Paușescu al cărui nume este legat de o pomenire în biserica de la Hirișești, cu ceva timp înaintea anului 1687. Pe locul Schitului călugărilor de la Custura se află o poieniță încă numită vreme îndelungată La schit și pentru o vreme câțiva meri, de pe urma vreunei mici livezi cu pomi fructiferi, ce servea călugărilor în vremea organizării vieții monahale, până acum un veac și jumătate.

Asupra Schitului Dumbrăvița din Novaci, în amonte de sat, unul dintre venerabilii fostului sat Novaci-Români, Gheorghe Gioancă aflat la sfârșitul celui de-al nouălea deceniu de viață (în momentul discuției noastre), ne spunea că mic fiind își amintește, când poposind pe locul unde cândva fusese Schitul Dumbrăvița, încă se mai găseau câteva bârne, unele cu însemne specifice rămase după dispariția edificiului, despre una derulând firul amintirilor în

urmă cu peste opt decenii își amintea că era cioplită la capete și se vedeau încă părțile de unde fusese prinsă în edificiul Schitului Dumbrăvița. Tot de la Domnia sa, auzit-am că Biserița (Schitul) în starea în care se afla fiind construită din lemn, cu totul ar fi fost mutată-n satul vecin Novaci-Străini (Ungureni, cum i-au spus mereu localnicii), pentru a servi acolo drept loc de rugă, însă după o vreme aceasta a fost mistuită de foc.

Nu departe de locul de rugăciune atât de vechi, încât și amintirile generațiilor ulterioare încep a declina indiciile și așa puține, zice-se că ar fi rămas pe-acolo pe undeva, îngropat fără a se ști exact locul, clopotul ce vestea-n sate, cele câte-or fi fost rânduieli bisericești.

Adelin Ungureanu
Manuela Ungureanu

Ion Florea

AN NOU

An Nou adune prietenie,
Iubire, pace, fericire,
Pâine multă, veselie,
Și în gânduri strălucire.

An nou, columnă de victorii
Puternic ancorat-n viitor-
Lipsiți de gânduri iluzorii
Te-ntâmpinăm c-un imn înălțator.

Ion C. Duță

DĂ-MI CUVINTE, DOAMNE!

Mai dă-mi cuvinte, Doamne,
Cuvinte Sfinte care să-mi ajungă
Să Te slăvesc mereu pe Tine,
Cuvinte care inimi să srăpungă!

Vreau cuvinte de respect, de iubire,
preamărire

Care să dezmorească, să zguduie,
să-nfioare,
Care să ajungă-n veci spre
nemurire

Cu mângâieri la zile de-ntristare.
Aș vrea cuvinte de alint ce cald ar fi rostite
Spre-a rechema iubirea pe care am pierdut-o,
Spre a reface inimi de viscol răvășite,
Să readucă dragostea pe care am avut-o!

Cu ele dă-ne Pacea Ta, Mărite,
Și-ncredere și dorința de-a fi
mereu cu Tine,
Dă-ne puterea cuvintelor spre a fi
mereu rostite
Și-n veacul de azi și-n veacul
veacului ce vine!

Lucia Silvia Podeanu

RUGĂ

Mântuiește-mi, Doamne,
Țara de atâta suferință
Dă-i din gloria străbună
O fărâmă de voință

Să se-mpotrivescă celor
Ce-au răpus sufletu-n noi
Ne-au luat pământ și țară
Limbă, fete și feciori
Ne-au trimis pe toți în lume
Pe la bogați cerșetori.
Și suntem la mila lumii,
Iar în țarina străbună
Alții acuma sunt stăpâni.

să cunoaștem,
slujindu-te,
tainele Tale.

Miluieste
destine rătăcite
și iartă patimile
din lăuntrul ființei,

Alexandru Delu Oprețescu

RUGĂ

Miruire
Doamne norii,
livezile, pomii,...
iubirea de viață
cu seva pământului
și clipa fugară
care se scurge
ca o adiere
în veșnicie.

Adună
boabele vieții
în vârtejul timpului,
ca derivate prin noi

greșelile fiilor pereche
și nepereche
făr' de păcat.

Sfințește
necunoașterea
cu lumină
și dăruiește slavă,
mântuirea
sufletelor pierdute
din care
ne-am intrupat.

Arată Doamne
poporului meu
calea smereniei
și a izbăvirii,
virtutea ce-adună în trup
puterea unui nou
început.

UN

Un brad tânăr chemându-mă la
umbră. O ciută lingându-mi palma. O floare
de colț. O gleznă de femeie. Un sân exultând
chemări. Invitație la desfrâu cu stelele din
iezer, cu păstrăvii pe care nu-i mai sugrumă
braconierii. O noapte în canton cu
pădurarul, împărțind pe masă luna în felii.

O, minunat de dulce singurătate!

Ion FLOREA

PASTEL

Dacă vrei să știi
Cât de aproape ești
de Dumnezeu,
du-te la Gâlcescu.

luna stăpânesc
al lumii ornice
ce măsoară
nemurirea lacului
ce doarme-n munți.

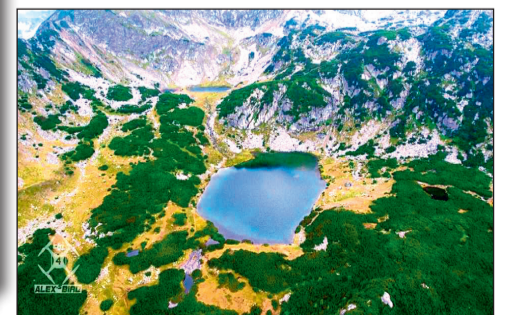
Pe cărarea
dintre țăncuri,
între jnepeni și
trei brazi,
peste codrul
adormit,
lacul munților
albastru
de milenii-i
neclintit.
Vântul proaspăt
il trezește
dimineața-n zori
de zi,
câprioare-i vin
în vaduri pentru
a se oglindi.

Câte-o loștrită mai
mare își rotește
argintu-n soare
și dispare în afund.
Lacul neclintit
rămâne
doar cu cântecul
de unde...
ce-l șoptește vântul
blând.

Soarele croiește
drumuri aurite
de ceasornic,
noaptea stelele și

Verde-a brazilor
cunună
se privește-n apa
lină,
lăsând cerul de
albastru
să-ocrotească taina
Liniștii
Sfântului
Sihastru.

Lucia Silvia Podeanu

In memoriam - ION FLOREA

- Legendă -

ȚANCUL CORBULUI

În apa rece și curată ca ochii unui prunc, trei fete cu ochii albaștri și adânci ca cerul după ploaie, spălau lână. Cu cosițele căzute peste umeri, atingând din când în când câte un val mai îndrăzneț, cu ii brodate cu arniciuri, fuste cu ajure și cătrințe cu râuri de mătase, cu picioarele albe și pietroase, cu brațe goale și sprintene, cu sâni zvâcnind ușor ca urmare a efortului depus, păreau adevărate zeițe terestre.

Soarele, uitând că mai există și alte ființe doritoare de lumina lui, parcă se oprise în creștetul cerului și îngrămădea deasupra lor ploaia de lumină ca un îndrăgostit zâmbetele în calea iubitei sale. Două dintre ele cântau și râdeau fericite. Cea de-a treia, stătea posomorâtă frecând în neștire, cu degetele tremurătoare, fulgii de lână moale și răspundea melancolic la întrebările celorlalte. Ochii înroșiți și inundați ades de lacrimile sărate ale unui dor ascuns și amar, dădeau feței sale o expresie de vestală crucificată. În zadar prietenele sale gemene ca vârstă și frumusețe făceau glume și o stropeau cu apă rece, zâmbetul nu răsărea pe buzele ei arse de dor.

-Tu, Ileană, de ce stai ca o floare atinsă de brumă? Doar n-au trecut decât două seri de când v-ați întâlnit ultima oară.

- Dacă n-a venit aseară, înseamnă că nu a putut veni!...

- Ce, tu nu știi să fii îngăduitoare și iertătoare cu acel care este însuși izvorul de fericire al vieții tale de fată orfană și crescută prin ușile altora?

Așa-i, a glăsuț și cealaltă, eu nu m-am întâlnit cu Dinu de aproape o săptămână și iată că nu plâng. Cu cât suferi mai mult dor, cu atât iubești mai tare. Iubirea nu poate fi trăită numai cu bucurii. Ea nu este o floare pe care s-o miroși când vrei și cum vrei și pe care aruncând-o după ce s-a ofilit s-o înlocuiești cu alta.

- Așa ar fi fetelor dacă și al meu ar fi cu oile în munți la stână cu ai voștri, dar este haiduc și doar voi știți că cei care m-au luat de suflet, nu m-ar mai fi luat, vor să mă mărite cu al lui Mitruț că are oi multe și casă frumoasă. Și asta ca asta, dar cum să nu fiu îngrijorată când alaltă seară, când ne-am văzut, m-am înțeles cu el că vine să mă ia să trecem munții, iar aseară n-a venit și nici măcar o veste nu am de la el. Nu sunt mahnită că n-a venit la întâlnire, ci sunt îngrijorată că i s-ar fi putut întâmpla ceva. Orice tufă, orice copac poate ascunde un poteraș dornic de sângele lui.

- Lasă Ileană gândurile astea negre și mai bine gândește că vine iarăși seara și...

- Dar în clipa aceea, ca un semn al răului, de pe vârful stâncii, ca tăiate cu ferăstrăul în șoldul plaiului, un corb bătrân, ca un fel de clopot al morții, a dat semnal:

- Cronc-clanc, cronc-clanc, cronc... Apa s-a învârtit sub lespezi ca la auzul unui blestem și fetele au tresărit înfiorate de presimțiri rele. Cronc-clanc, cronc-clanc a făcut din nou corbul cu glasul parcă uns de sânge. Cei câțiva bătrâni sfătuind la umbra arinilor tineri și-au făcut cruce murmurând fiecare: Ferește-mă de rele, Doamne! Căci glasul de corb, după vechile mentalități ale locuitorilor, era prevestitor de nenorociri. Cronc-clanc, cronc-clanc a făcut din nou, parcă și mai trist singuraticul corb. Un ciopor de oi cobora domol prin răritură. Cei doi câini care le însoțeau dădeau semne de neliniște. Ciobanul îi întărâta șuierând din degete. Ei adulmecau văzduhul și mârâiau înăbușit. Vântul adia dinspre uriașă stâncă aducând ușor miros de hoit. Uitând de turmă și urmând câinii, ciobanul s-a trezit deodată în fața unui spectacol macabru. Cu țeasta sfărâmată, cu corpul zdrobit în adâncitura unei grote, zăcea un om neânsuflețit. Era

haiducul Gheorghe din ceata lui Păun. Căciula și arma-i rămăseseră atârinate de un tei, chiar pe buza prăpastiei. Într-un suflet, ciobanul a suit deasupra stâncii și a dat strigăt către sat.

- Heii, veniți, veniți încoace, haiducul Gheorghe e mort în prăpastie.

Din marginea apei s-au auzit trei țipete deznădăjduite și copilele, uitând de lână, au suit ca niște căprioare pieptul de plai plin de râpi până deasupra stâncii. Înfiorătorul spectacol le-a năucit. Oamenii soseau de pretutindeni. Păzit de cei doi câini ai ciobanului, trupul neânsuflețit al haiducului părea că îmbrățișează cu ochii vineții cerul albastru și nepătat de nori. Gemând și smulgându-și părul, Ileana privea zbatându-se în brațele prietenelor sale. Și deodată, cu o forță neobișnuită, s-a smuls și s-a aruncat în abis, logodindu-se astfel, prin moarte, cu acel care-i fusese atât de drag în viață. Corbul singuratic a sfâșiat inimile cu glasul său cobitor, de data asta parcă victorios și eroic. Cronc-clanc, cronc-clanc, și a zburat spre munți. Oamenii s-au închinat șoptindu-și unul altuia că el este demonul negru al morții, după care i-au ridicat pe cei doi și i-au purtat spre cimitirul pitit sub deal, unde un popă i-a cununat cu eternitatea.

Nu după multă vreme, feciorul lui Mitruț, care din clipa aceea fatală umbla ca rătăcit, a fost găsit mort sub un fag răsturnat de vânt. Gurile au început să șoptească cum că a fost pedepsit de Dumnezeu pentru că el ar fi fost acela care l-a împins pe haiduc în prăpastie. Și multă vreme după aceea, corbul acela singuratic venea de se odihnea pe steiul sterp al cremenii hărăind: cronc-clanc, cronc-clanc... Astfel s-a botezat această stâncă de către localnici cu numele de ȚANCUL CORBULUI.

NOVĂCEANUL ION MOHORA

- PORTRETISTUL LITORALULUI ROMÂNESC

În numărul trecut al publicației „Novăceanul” am scris despre pictorul Ion Mohora din Hirizești – Novaci, denumit „portretistul litoralului”.

Așa cum spuneam, în perioada 16 aprilie-22 mai 1983, i-am organizat o expoziție de pictură în Foyerul Casei de Cultură Novaci, expoziție care a scos în evidență talentul său incontestabil, marea sa putere de concentrare asupra fizionomiei omului pe care-l avea în față sa doar câteva minute, suficiente pentru a-i creiona portretul.

În numărul de față, vă prezint o fotografie realizată cu prilejul expoziției de pictură organizată în anul 1983 la Casa de Cultură Novaci.

Constantin DÂRVĂREANU

Ion FLOREA

RĂTĂCIRE LIRICĂ

Crâng după crâng am cutreierat
Visând să surprind iubiri de ciocârlii
Când cerul le pierde seara
Cu stele cu tot și bucurii.

Dar nici acolo n-am ajuns căci m-au oprit
Merii din grădină cu bijuterii pe ramă,
M-au oprit la umbră adormindu-mă c-un basm
Și lor le-am dedicat atâția ani.

Dar ciocârlile s-au strecurat sub rami
Și apele s-au mirat atât de tare
Încât am fugit biciuit de ispite
Către zarea de unde soarele răsare.

M-am lepădat de ciocârlii și stele.
Criticându-mă, iubita totuși mi-a zâmbit
Și iată-mă acum un grădinar suav
Cu mâinile în flori și ochii către mit

Alexandru Delu Oprețescu

FIORUL IUBIRII

O, cât aș da să pricep
De ce e sortit omul
Să tacă, să-l macine încet
Iubirea, amorul.
Învins în cuget trupesc
Găsesc femeia curată,
Cu mii de patimi iubesc
Natura-i ciudată.

O geană strecoară-n adânc
Văpaia ce mintea îmbată
Și inima-n ritmuri de țânc
Învață să bată.

Cuprins în mreja iubirii
Trăiesc pentru tine și mor
Eu simt în reacția firii
Fiorul de amor.

În ochii ei se ascund
Priviri ce trupul desfată,
Trăiri ce nasc în străfund
Pupila dilată.

Amurgul ce-n taină revine
Se cerne prin sită,
Amorul descinde în vine,
Iubirea-n ispită.

In memoriam

POETUL ION FLOREA

Poetul Ion Florea s-a născut la 7 septembrie 1942 în Novaci-Gorj. Mama casnică, tatăl, cioban.

A urmat cursurile Școlii Generale Novaci, dar, deși și-a dorit foarte mult să meargă mai departe la școală, vremurile i-au fost împotriva. Așa că s-a adaptat urmărilor celui De-al Doilea Război Mondial, fiind rând pe rând, ba cioban, ba muncitor forestier, tâmplar și chiar miner.

Înzestrat cu un talent deosebit și cu o inteligență sclipitoare, a reușit să-și îmbogățească nivelul de cunoștințe prin citit, petrecând zile și nopți în șir în tovărășia cărților. A citit sute, poate mii de cărți, multe dimineți prinzându-l cu cărțile deschise în mână.

A cunoscut tâmplăria, munca la pădure, chiar și frumoasele taine ale păstorilor, toate acestea constituind sursa de inspirație pentru multe dintre poeziile și poveștile sale. Marea sa pasiune a fost însă poezia. Citind poeziile sale, veți descoperi ușurința uimitoare în versificație. Un talent de excepție care a adunat în versuri imagini extraordinare din natură, trăiri, gânduri, emoții, frământări, multă tristețe ca urmare a unui destin neîmplinit, har nemăsurat cu ajutorul căruia a filtrat prin prisme proprii ordinea și nedreptățile sociale ale timpului său.

A plecat dintre novăcenii săi în urmă cu 29 de ani, la 19 decembrie 1992, la doar 50 de ani, lăsând în urma sa o adevărată bogăție literară.

Marea sa dorință era să-și vadă adunate poeziile într-o carte. În timpul vieții a fost lipsit de această bucurie. Ca fost coleg de clasă, nelipsit de la întâlnirile Cenaclului „Miorița”, bun prieten, conștient de valoarea lui literară, mi-am asumat responsabilitatea de a-l readuce în memoria novăcenilor săi, adunându-i într-un prim volum peste 430 de poezii care au primit aprecieri deosebite din partea iubitorilor de poezie și a specialiștilor. Acest volum, intitulat „Trandafiri și amintiri” l-am realizat în anul 2018 la Editura MĂIASTRA Târgu-Jiu. Am zis prim volum, fiindcă am în lucru un al doilea volum de poezie și proză care nădăjduiesc să apară în această iarnă.

Sper ca de acolo de unde este, să vadă că noi, novăcenii, nu l-am uitat și că prin poeziile sale va rămâne pentru Novaci și pentru toți cei care l-au cunoscut NEMURITOR, iar pentru cei care nu l-au cunoscut, dar au intrat în posesia primului volum sau l-au citit în paginile „Novăceanului”, un mare talent plecat prea devreme din această lume, când mai avea multe de spus în domeniul poeziei.

Este laudabil faptul că Primăria și Consiliul Local Novaci au aprobat ca o stradă din Orașul Novaci să poarte denumirea de Strada Poet Ion Florea. Este o recunoaștere a valorii sale și trebuie să ne mândrim că Novaciul a avut un asemenea talent de excepție în domeniul creației literare.

Constantin DĂRVĂREANU

POEZII ION FLOREA (Din Volumul II, AFLAT ÎN LUCRU)

ÎNTR-O SEARĂ

Într-o seară au căzut
Toate stelele mărunte
Într-un iezer melancolic
De pe șoldul meu de munte.
Am cercat să le adun
Cu privirea și cu mâna
Dar din miile căzute
Am rămas numai cu una
Și aceea m-a făcut
Ca să-mi uit în cupă vinul
Și să beau în alte cărciumi
Tot amurgul și seninul.

Nu există ierbi ori plante
Să nu aibă vagi eresuri,
Nu există nici amante
Să nu scrie noaptea versuri.

Nu există nici eu deplin
Decât ziua la izvor
Când privesc un cer senin
Săturându-mă de dor.
Tot ce-i frunză, tot ce-i floare,
Tot ce-i cântec, tot ce-i plantă,
Invitate sunt de soare,
Ignorate de amantă.
Doar atunci există și eu deplin
Când sunt singur la izvor
Admirând un cer senin
Săturându-mă de dor.

De când albul suplei rochii
A foșnit ispititor.
Mulți rapsozi au plâns cândva
După sâni de femeie,
Eu sunt sigur c-am să plâng
Dup-o tainică scânteie.
Pe o cetină de brad
Îți trimit o sărutare,
Pe un fir de trandafir
Tu, trimite-mi o scrisoare.
Poze mari și mici scrisori
Ocroțite de-amintire
Mă-ntreb unde-o fi pierit
O asemenea iubire?

SCRISOARE

De ți-aș putea trimite scumpo dorul
Prin poștă-ntr-un plic albastru-post restant
În mâini mi-ar părea mai ușor toporul
Când răstorn cu el molizii în neant.
Fierăstrăul mi-ar părea arcuș sonor
Ca pe coarde-alunecând prin jipii suri.
...M-aș juca cu luna blondă la izvor
Visând la frăguța scumpei tale guri.
În oglinda apei te-aș zări atunci
La fereastră stând ori secerând la grâu
Ori prinzându-ți macii roșii de pe lunci
În cosița atârând mai jos de brâu.
Te-aș vedea privind spre livada-n care
Mă știai, de ani cosind voios lucernă,
Cu umerii învârtoșați de soare
Și inima bătând de dragoste eternă.
Fie ca scrisoarea mea trimisă doar
Din gând să te afle-n pace draga mea
Neregretând că iubești un țapinar
Bătut de vânt, de vânt și frânt de muncă grea.
De vei vrea să m-aștepti iubito
Încă-un an
Am să mă-ntorc în satul meu cel drag
S-avem casa noastră cu liliac la geam
Și-un stol de prunci jucându-se în prag.
Să nu mai cutreier munții-n lung și-n lat,
În palme bătătorind rășini păsloase,
Să-mi fie casa, casă, și patul, pat,
Pâinea caldă și bucatele gustoase.
Tu să-i fii mamei sprijin în grădină
Iar eu să cosesc din nou voios
lucernă
S-avem o viață liniștită și deplină
Trăind ferice în dragoste eternă.
Închei scrisoarea ce nu-ți va fi trimisă,
Nici prin poștă, nici pe lună, nici pe stele,
Cum ai și tu una poate gata scrisă
Netrimisă dincolo de geamul cu perdele...

LÂNGĂ POARTĂ

Cu flori de tei
Și-amieze triumfale
Mă-ntâmpină căsuța
Satului tăcut din vale.
În cerdacul
Văruit cu bronz de lună
Mama-n scrinul serii sure
Amintirile-și adună.
Lângă poartă
Stă cu dorul singur, tata
Și din inima fântâniei
Scoate stele cu găleata.

POZE MARI ȘI MICI SCRISORI

Am găsit aseară o floare
Într-un plic cu adresa ta
Ce-a șoptit ca o oftare
Te-a iubit, tu n-o uita.
Deși moartă, floarea spune
Că ai fost cândva a mea
Amintirea vrea să-ndrume
Gândul iar în calea ta.
Mâna ta din nou presară
Trandafiri în drumul meu
Prea stimată, domnișoară,
Să te uit ar fi prea greu.
Ceru-albastru și boltit
Are-atâtea mii de stele
Dar eu, dragă, n-am iubit
Nici una dintre ele,
Ca pe tine de când ochii
Te zăriră la izvor,

REGINA MEA CU ZÂMBET ÎNFLORIT

Să nu atingi cumva această floare
Regina mea cu suflet înflorit
Depus în pragul acestei seri emoționante,
Căci brazii se vor răzvrăti sentimentali
Izbind cu cetinile în ape.
Privește cerul amar și luna rece
Și iartă-mă că stau închis în casă
Văduvit de cântece, ironizat de stele.
Dorul plânge sub flacăra vegherii
Și-n tictacuri seci secundele se sparg.
Dezbrac amintirea de durere
Cu zmicături de inimă haine,
Ce nud scheletic și bizar!
Ceață permanentă pe-un destin amar.
Iubita mea cu păr de foc și vânt
Vreau liniște în bruna inserare
Și-un cântec pe sentimentalul meu
mormânt.

NU EXISTĂ

Nu există frunze, flori
Să nu aibă taina lor.
Nu există brazi, nici zori
Să nu sufere de dor.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.
Alina ȚICU, redactor
Cristian GRECOIU, redactor
Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

NOVĂCEANUL

Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia

Pre-press & print:

Tipografia
ProdCom

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

Tehnoredactare:
RODICA TEIȘI